



Ulla Tørnæs' oplæg hos Dansk Ungdoms Fællesråds konference

Taler

Ulla Tørnæs
Minister for udviklingsbistand,

Dato

30. april 2005

Det er med særlig glæde, at jeg har sagt ja til at deltage i dagens konference om udviklingsbistanden, fordi jeg mener, det er vigtigt, at netop ungdommen deltager aktivt i debatten herom. Udviklingsbistanden er jo et instrument til at skabe en bedre fremtid.

Først og fremmest ved at forbedre levevilkårene for befolkningen i udviklingslandene og skabe en bedre fremtid for dem, men dermed også skabe mere stabilitet og en bedre fremtid for resten af verden.

Jeg vil i det følgende komme ind på en række af de spørgsmål, som præger udviklingsdebatten i disse år: det drejer sig om globaliseringens konsekvenser for de rige og fattige lande, om handel og udvikling, om status for 2015-målene og om de særlige udfordringer i Afrika.

Det drejer sig om værdier – om kampen mod fundamentalisme, om fremme af demokrati og menneskerettigheder og om bekæmpelse af korrupsion.

Globaliseringen stiller nye krav til os alle. Det gælder også for udviklingsbistanden. Derfor vil jeg gerne én gang for alle gøre op med forestillingen om udviklingsbistand som passiv forsørgelse på globalt niveau. Udvikling handler om forandring.

Om aktive mennesker, der kæmper for et bedre liv. Om økonomier, der skal vokse ved at lade nogle erhverv blomstre og andre dø.
Om magtstrukturer der skal rives ned, hvis de står i vejen for ligestilling og menneskerettigheder.

Det er altså ikke nok med den gode vilje. Der skal handling bag ordene, før vi ser en forandring.

Derfor har regeringen slået fast, at Danmark med mindst 0,8% af BNI i udviklingsbistand skal blive ved med at ligge helt i top, når det gælder bistandens størrelse. Kun Norge ligger højere.

Gennem udviklingsbistanden kan Danmark hjælpe de fattige lande med de kritiske investeringer, som gør det muligt for dem at udnytte globaliseringens økonomiske potentiale.

Ligesom vi, har ulandene brug for at gå nye veje. For at finde nye løsninger. Og for at effektivisere.

Det er kun svarene, der er forskellige. Danmark må gøre det bedre, som andre gør billigere. Mange ulande skal til gengæld gøre det billigere, som andre gør bedre.

Ved at hjælpe de fattige lande til at blive en del af den globale økonomi, kan vi løfte millioner af mennesker ud af fattigdom. De fattige lande står til enorme gevinster, hvis det lykkes at få dem bedre integreret i verdensøkonomien.

Succeshistorierne inden for udviklingsbistanden bygger næsten alle på et skift over mod markedsøkonomi og øget handel: fra Kina over Botswana til Mexico.

Det er klart, at de rige lande kan og skal gøre mere for at åbne deres markeder, afskaffe landbrugsstøtten og hjælpe de fattige lande til at udnytte den øgede markedsadgang.

Danmark presser derfor voldsomt på for forbedringer inden for blandt andet EU. Men de fattige lande skal også selv gradvist åbne deres økonomier for omverdenen.

Det handler ikke kun om, at fattige lande skal øge deres eksport til Europa og USA. Det er mindst lige så vigtigt, at fx de afrikanske lande begynder at handle meget mere med hinanden.

Men hvilken ret har Danmark til at blande sig i Benins uddannelsespolitik, Bhutans skattepolitik og Bolivias landbrugspolitik? Der er kun ét godt svar. Dansk udviklingspolitik bygger på et partnerskab med vores modtagerlande.

Et ægte partnerskab hvor pligt, ansvar og ret følges ad. De fattige lande har pligt til at føre en ansvarlig social og økonomisk politik. Og for at arbejde for menneskerettigheder og demokrati. Når det sker, skal de rige lande til gengæld stå klar med udviklingsbistand.

Og hvordan går det så for bistanden? Her skal Verden til eksamen i år.

På FN-topmødet i september mødes verdens lande for at gøre status for de såkaldte 2015 Mål.

For fem år siden lovede de fattige og de rige lande hinanden at halvere antallet af fattige i verden inden år 2015.

Og det vil lykkes. Vi lovede hinanden at reducere børnedødeligheden med to tredjedele. Og det vil lykkes. Vi lovede hinanden at halvere antallet mennesker uden adgang til sikkert drikkevand. Og det vil lykkes. Men vel og mærke alene på grund af den imponerende udvikling i verdens to folkerigeste lande – Indien og Kina.

Så til trods for den umiddelbare succes'en står vi alligevel til dumpekarakter. For der er et helt kontinent, som halter bagefter. Og det er Afrika.

Tallene taler for sig selv. Fire ud af ti afrikanere har svært ved at skaffe sig nok at spise. Kun seks ud af ti afrikanske kvinder kommer i skole. En million - en million - afrikanske børn vil dø af malaria i år.

Der gælder ingen undskyldninger, ingen forklaringer og intet alibi. Der er kun én vej frem. Vi skal oppe os. Det gælder både for landene i Afrika og for de rige lande.

I lyset af de massive udfordringer vi står overfor i Afrika, har regeringen udarbejdet en samlet Afrika-strategi med seks mål for Danmarks Afrikapolitik:

_. Afrika skal integreres i verdensøkonomien.

_. Erhvervsudviklingen i Afrika skal fremmes

_. Fred og stabilitet i Afrika skal fremmes.

_. Nærområdeindsatsen i Afrika skal styrkes

_. Bedre menneskerettigheder og mere demokrati i Afrika.

_. Mere støtte til sundhed, uddannelse og miljø til Afrikas fattigste.

Og hvad ligger der så bag alle ordene? Ja, det handler om at støtte opbygningen af troværdige domstole, så udenlandske investorer vil investere i Tanzania. Om at give somaliske flygtninge i Kenya en chance for at vende hjem. Og om at give fattige kvinder mulighed for

Men bistanden rækker endnu videre. For uden fred ingen udvikling. Også her bidrager Danmark aktivt med fremme af sikkerhed og stabilitet.

Det sker både gennem fx støtte opbygningen af den Afrikanske Unions kapacitet til konfliktløsning, gennem hurtig og effektiv bistand til postkonfliktområder som fx Sudan og gennem et aktivt samspil mellem Danmarks militære og civile indsatser, som det er sket i Afghanistan og Irak.

Den aktive danske profil når det gælder bistandens muligheder for at bidrage til fred, sikkerhed og stabilitet understreger, at udviklingspolitikken er en integreret del af dansk udenrigspolitik.

Nogle har hævdet, at dansk bistand her er kommet på afveje.

Men kritikken rammer ved siden af. Det afgørende må være, om bistanden er relevant for de fattige. Og der er i dag bred international enighed om, at netop krig og konflikt er en af hovedårsagerne til, at Afrika har så svært ved at rejse sig ud af fattigdommens skygge. Hurtig, koordineret og målrettet udviklingsbistand er ofte helt centralt i forbindelse med konfliktforebyggelse.

Når det gælder konflikterne i Afrika har Danmark i år og næste år en enestående chance for at bidrage med positive løsninger i forbindelse med vores medlemskab af FN's Sikkerhedsråd. Her prioriterer Danmark samspillet mellem udvikling og sikkerhed højt. Konflikterne i Afrika fylder to tredjedele af Sikkerhedsrådets dagsorden.

Udviklingspolitikken bruges også aktivt i kampen mod ekstrem fundamentalisme og terrorisme. Her kan udviklingsbistanden bidrage til at bekæmpe nogle af den internationale terrorismes grundlæggende årsager.

Den nye terror forsøger således bevidst at udnytte fattigdom, sociale problemer og politisk marginalisering til at opbygge sympati og sikre sig et fremtidigt rekrutteringsgrundlag.

De fleste af disse indsatser retter sig derfor mod kerneområder som uddannelse, sundhed og menneskerettigheder og demokrati.

Det arabiske initiativ ligger helt på linie hermed. Initiativet er et forsøg på at støtte de reformvillige kræfter i de arabiske lande, og samtidig bekæmpe de tendenser til radikaliserings som udspiller sig i en række arabiske lande.

I det hele vil regeringen styrke den danske indsats for demokrati og menneskerettigheder i de fattige lande.

Der må og skal stilles krav om god regeringsførelse, menneskerettigheder og demokratisering over for de lande, vi samarbejder med. Det må samtidig erkendes, at der ikke kan stilles absolutte krav inden for dette område. Og at der vil være tilbageslag fra tid til anden. Det afgørende er, at vore partnerlande set over tid bevæger sig i den rigtige retning.

Det er selvsagt vigtigt at holde fast og stiller krav. Et væsentligt element i god regeringsførelse er at stoppe den udbredte korrupsion.

Fordi korrupsion aldrig kommer de fattige til gode. Fordi vi ikke kan acceptere, at værdifuld udviklingsbistand går tabt. Og fordi kampen mod korrupsion kan lykkes, hvis der er vilje til forandring, og dermed blandt andet bidrage til at effektivisere bistanden.

På deres side kan donorlandene gøre bistanden mere effektiv ved at blive bedre til at samarbejde med både modtagerlandene og med hinanden.

Donorharmonisering er helt afgørende for et effektivt udviklingssamarbejde. Efter mange års forgæves tilløb, er der med de fattige landes egne nationale fattigdomsstrategier skabt et fælles grundlag for en harmonisering.

Donorharmonisering handler dels om, at donorerne skal arbejde bedre sammen, dels om at bruge modtagerlandets egne systemer og standarder ved gennemførelsen af bistanden. Fordelene for modtagerlandene er mange: færre administrative byrder, en bedre udnyttelse af bistandspengene og bedre integration af bistanden i landets planlægning.

I april 2004 indgik Danmark og ni andre donorer en aftale med regeringen om koordinering og harmonisering af donorstøtten til Zambia.

Her er både donorer og Zambias regering indstillet på at ændre praksis. Zambia har forpligtet sig til at forbedre donorkoordineringen og at gennemføre reformer i den offentlige sektor, så donorerne kan bruge de zambiske systemer. Til gengæld vil donorerne tilpasse deres bistand til prioriteterne i Zambias fattigdomsstrategi

Resultatet er en mere effektiv bistand til fordel for alle parter. Og især de fattige, som får mere bistand for pengene.

Udfordringen består i at støtte modtagerlandets egen planlægning og samtidig kunne se og måle forbedringerne som resultat af støtten.

Ved opstilling af klare mål er de nationale fattigdomsstrategier også omdrejningspunktet for denne del af indsatsen.

De nationale fattigdomsstrategier skal afspejle 2015-målene.

At halvere fattigdommen og sulten. At sikre alle børn adgang til primærundervisning. At fremme ligestillingen. At bekæmpe hiv/aids. Og at sikre miljømæssig bæredygtighed. Udviklingslandene skal også sikre de rette rammebetingelser for udviklingen i form af bl.a. god regeringsførelse og demokrati.

Men så har vi, de industrialiserede lande så til gengæld også forpligtet os til samlet set at yde mere og bedre bistand.

At fjerne handelsrestriktioner. At lette gældbyrden. At give udviklingslandene adgang til moderne teknologi og livsvigtig medicin.

Ingen af disse løfter, hverken udviklingslandenes eller vores, er fuldt ud opfyldt.

Men vi er kommet et stykke vej, og Danmark vil fortsat presse på for at målene nås. FN-topmødet kan forhåbentligt puste endnu mere liv i processen og bidrage til at skærpe offentlighedens opmærksomhed om problemerne.

Som jeg indledte med at sige, mener jeg, det er vigtigt at de unge deltager i debatten om udviklingsbistanden, da det jo i høj grad også drejer sig om morgendagens verden.

Jeg har lyttet med interesse til, hvad der er blevet sagt i dag – og da jeg jo er ny i jobbet og dermed har det privilegium ikke at have færdige meninger om, hvordan vi opnår det bedste resultat, sætter jeg pris på at få gode indspil, som jeg kan bruge i det videre arbejde.

Kilde

Ukendt

Tags

Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/oplaeg-hos-dansk-ungdoms-faellesraad>